

BUITEN

10^B JAARGANG N°. 25.

ZATERDAG 17 JUNI 1916.

Foto C. Steenbergh.

BIJ DE ST. JANSKERK TE GOUDA.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

Bij de St. Janskerk te Gouda. Illustratie . . .	BLZ. 289
HET „JOHN GRIER HOME”. UIT HET ENGELSCHE, DOOR JEAN WEBSTER (I)	„ 290
OORSPRONG DER VERFSTOFFEN, DOOR G.	„ 291
IN 'T AVONDUUR, (GEDICHT), DOOR JAN J. ZELDENTHUIS . . .	„ 291
DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL, GEILLUSTREERD. BLZ. 292—297	
DE ECHTGENOOTEN, (II), DOOR JOB STEYNEN.	BLZ. 294
IN DEN TUIN VAN HET GOVERNEMENTSHUIS TE PARARA- MARIBO, GEILLUSTREERD.	„ 299
HET SLANGEKRUID, DOOR K. SIDERIUS, GEILL.	BLZ. 298—299
GASTEN, DIE MEN ZELDEN ZIET, DOOR M., GEILLUSTR.	BLZ. 300
ZEER KORTE OORLOGSVERHALEN, DOOR G.	„ 300

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74-76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een aaverteerder doet.

Afzonderlijke Nummers kosten 8 dagen na de verschijning 15 cts., daarna wordt de prijs 25 cts.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S, BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff -AMSTERDAM-

HET „JOHN GRIER HOME” *)

DOOR JEAN WEBSTER.

(I) (Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch).

Stone Gate, Worcester,
Massachusetts,
27 December.

LIEVE Judy,
Daar voor me ligt nu je brief. Ik las hem twee keer over en nog altijd blijf ik paf van verbazing. Maar Judy! Hoe kan het ook in godsnaam tot me doordringen! Jervis heeft jou de algeheele verbetering van het John Grier Home als Kerstcadeau gegeven en nu wil jij, op jouw beurt, mij aan het hoofd van je modelinrichting zien! Maar lieve deugd, Judy, moet ik, Sallie McBride, de directrice worden van een Vondelingengesticht! Beste kind, heb je je verstand tijdelijk verloren of ben je misschien verslaafd geraakt aan het gebruik van opium en is dit de dolle uitwerking van een koortsachtig, fantastisch droombeeld? Ik ben even geschikt voor de leiding van een honderd kinderen als voor de taak van oppasser in een dierentuin.

En als lokaas noem je daar een interessante, Schotsche dokter? Maar, mijn lieve Judy, — ondanks alles mijn allerbeste, lieve Judy, — heusch, ik doorzie je en ik weet al precies wat voor een gesprek de twee Pendletons bij den open haard hebben gehouden. „Is het niet zonde, dat Sallie het niet verder heeft gebracht sinds ze van de Univeriteit af is?” heeft Judy gezegd. „Ze moest een doel voor oogen hebben inplaats van haar tijd met partijen en visites maken te verprutsen!”

En dan zegt Jervis:

„Ja, en zij interesseert zich ook veel te veel voor dien vervloekten jongen Hallock, die zoo aardig weet te praten en er zoo keurig uitziet en daardoor zoo'n verbazend groot succes in de dameswereld heeft. Ik heb staatslui nooit kunnen uitstaan! We moesten haar wat afleiden en een groot doel voor oogen stellen, waardoor al haar tijd in beslag wordt genomen. . . . totdat het gevaar geweken is. . . . O Judy, ik heb een idee! We stellen haar aan het hoofd van het John Grier Home!”

O, ik hoor het hem net zoo duidelijk zeggen alsof ik er zelf bij was geweest! Ja, maar vergeet niet, dat je waarde echtgenoot en ik een heel ernstig gesprek hadden toen ik de laatste maal in de duiventil op bezoek was. We spraken n.l.:

A. over het huwelijk.

B. over de laag-bij-de-grondsche idealen van staatslieden.

*) Vervolg op „Vadertje Langbeen”.

C. Het frivole, beuzelachtige leven, dat de zoogenaamde mondaine vrouw leidt.

Zeg alsjeblieft aan je moreelen echtgenoot, dat ik grondig doorongren was van de waarheid van zijn woorden en wel met dit gevolg, dat ik, sedert mijn terugkeer in Worcester, geregeld een middag in de week de vrouwen van het gesticht tot tegenaan van dronkenschap gedichten voorlees. Dus is mijn leventje werkelijk niet zoo onnuttig en doelloos meer als je denkt!

Laat ik je ook even de verzekering geven, dat de bewuste staatsman niet in mijn argeloos leventje gelijk een dreigende onweerswolk verschijnt en dat hij in elk geval een veelbemind en goed aangeschreven politicus is, ook al strookt zijn opvatting van inkomende rechten, belastingen en arbeidersverenigingen niet geheel met de denkbeelden van Jervis.

Je wensch om mijn leven aan het algemeen wezijn te offeren is ongetwijfeld zeer loffelijk en schoon, maar je moest het ook eens van den kant van de arme vondelingetjes bekijken. Heb jullie dan heelemaal geen medelijden met die arme, hulpeloze bloedjes van het John Grier Home, die absoluut aan mijn leiding overgelaten zouden worden?!

Dan ben ik toch beter dan jullie, want ik heb wel degelijk medelijden met de argelooze schapen en daarom wil ik ook de plaats, die je me aanbiedt, niet aannemen.

Maar ik vind het heerlijk, dat je me uitnodigt om je in New-York op te zoeken, ofschoon ik je aan den anderen kant weer eerlijk moet bekennen, dat ik niet al te enthousiast ben over den opmaak van je programma.

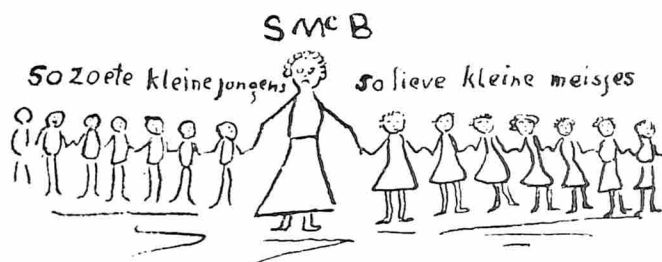
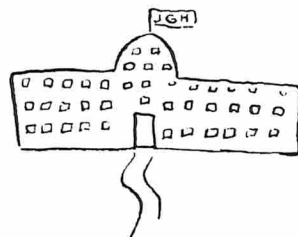
Streep alsjeblieft het bezoek van de New-Yorksche weeshuizen en 't ziekenhuis van Vondelingen door, en zet er een paar theaters, opera's en een diner voor in de plaats! Ik heb twee nieuwe avondjaponnen (dernier cri!) en een blauwen avondmantel met goud doorwerkt en witten bontkraag.

Ik heb dolle lust om die ook in mijn koffer te pakken, dus telegrafeer me maar dadelijk of je ernaar verlangt, Sallie McBride in haar doen en laten te zien of dat je alleen maar de opvolgster van de zeer geachte Mrs. Lippett wilt spreken.

Als altijd,
Je door en door frivole,
En voor verbetering onvatbare,
Sallie McBride.

P.S. Je invitatie kon op geen gelegener tijd komen. Een allerliefste, charmante, jonge politicus, genaamd Gordon Hallock, zal de volgende week in New-York vertoeven. En o, ik weet zeker, dat je van hem zult gaan houden als je hem beter kent.

P.S. 2. Zooals Judy wel gaarne zou willen dat Sallie McBride haar middagwandelingetje deed:

Maar Judy en Jervis, voor de laatste maal en met allen eerbied gesproken, zijn jullie dan heelemaal gek?!

John Grier Home.
15 Februari.

Lieve Judy,

Gisteravond elf uur kwamen wij hier in een sneeuwstorm aan; Singapore, Jane en ik. Het schijnt wel, dat directrices van vondelingengestichten gewoonlijk geen kamermeisjes en Newfoundlanders als gezelschap meebrengen; de nachtportier en de huis-tenminste half om van verbazing. Zij hadden nog nooit zoo'n hond als Sing gezien, en dachten op zijn minst, dat ik een wolf in de schaapskooi binnensmokkelen wilde. Maar ik stelde hen beiden omtrent zijn waarachtige hondenafkomst gerust, zoodat de nachtportier zich zelfs aan een grapje waagde, nadat hij Sings zwarte tong had bestudeerd. Hij wilde namenlijk graag weten of wij hem met boschbessenpudding voedden.

Het was erg moeilijk, voor mijn gezelschap een goede rustplaats te vinden. Die arme Sing werd naar een loods verwezen, waar zij met lappen op den grond zijn bed spreidden. Met Jane ging het niet veel beter. Er was geen enkel groot bed in het gebouw, behalve een krib uit het hospitaal, die nauwelijks 1.60 M. lang was.

Je weet, dat mijn goede Jane het tot een lengte van bijkans 1.90 M. heeft gebracht! Maar toch wisten we haar in dat bedje te loodsen, waar ze den nacht met opgetrokken knietjes, in den vorm van een half toegeknipt zakmes doorbracht. Vandaag strompelt zij met pijnlijk trekkende beenen door het huis, openlijk tegen de laatste gril en escapade van haar voortvarende meesteres protesteerend en vol heimwee verlangend naar den tijd, waarop gezegd meesteresje weer in het bezit van een gezond stel hersens zal zijn en met haar trouwe Jane naar de ouderlijke haardstee in Worcester terug zal keeren.

Ik weet, dat ze al mijn kansen bederft om bij de rest van den staf populair te worden en dat het domste, wat ik ooit had kunnen doen, was, dat ik haar hierheen bracht. Maar je kent nu eenmaal de McBrides. De tegenwerpingen, die mijn familie maakte, wist ik een voor een te overwinnen maar één conditie bleef gehandhaafd: Jane, hun laatste houvast, moest mee. Dan wisten zij thuis tenminste, dat hun kind goed eten zou krijgen en niet elken dag tot laat in den nacht zou opblijven. Nu, ik gaf toe, want als ik geweigerd had om dat goede mensch mee te nemen, dan had ik zeker wel nooit den drempel van het John Grier Home overschreden. Zoo zijn wij dus hier met ons drieën aangeland en vrees ik, dat geen van de drie hier met open armen ontvangen werd.

Vanmorgen wekte mij de gong om zes uur precies. Een tijd lang bleef ik stil liggen, luisterend naar het lawaai dat een 25 kleine meisjes in de waschzaal boven mijn hoofd maakten. Het schijnt, dat zij niet geheel gewasschen worden, alleen maar het gezicht, maar toch maakten zij net zooveel leven als vijfentwintig kinderen maar maken kunnen, die in een grooten waterplas spartelen. Ik stond op, kleedde mij aan en inspecteerde den boel eens. Kleine diplomaat! Het was heel verstandig, dat je me het gesticht niet eerst liet zien voordat jij er me als directrice aanstelde.

Omdat ik toch mijn kleine plichten bij de ontbijttafel had, scheen dit mij een prachtige gelegenheid om mij aan de kinderen voor te stellen, dus ging ik naar de eetzaal. Maar de eene schrik volgde op de andere! Wat een ontzetting: die kale, vaalbruine muren en met zeil bedekte tafels, met die rijen emaille kroezen en borden en al die houten banken zonder leuning, terwijl als eenige versiering de afschuwelijke spreuk boven ons aller hoofd prijkte: God de Heer behoedt U! De regent, die het gesticht hiermee verrijkte, moet wel een zeer ontwikkeld gevoel voor humor gehad hebben!

Heusch Judy, ik wist niet, dat er een plekje op onze heerlijke aarde was, zoo afgrijselijk als het John Grier Home en toen ik daar die rijen en rijen bleeke, zwijgende kinderen zag zitten, allemaal in hun blauw geruit katoenen uniform, werd ik plotseling door de groote, verantwoordelijke taak, die nu op mijn schouders rustte, overweldigd. Het leek mij een onbereikbaar doel voor een enkele vrouw om zonschijn op die honderd bleeke gezichtjes te tooveren, die arme, kleine schepseltjes, die elk voor zich alleen een moeder noodig hebben om hen te koesteren en te verwennen!

Ik ging met mijn welbekende voortvarendheid te werk toen ik zoo maar op je plan inging, gedeeltelijk omdat je dien dag zoo welbespraakt was, maar hoofdzakelijk (dat beken ik je eerlijk), omdat Gordon Hallock me zoo brutaal in mijn gezicht uitlachte toen hij hoorde, dat ik (Sallie McBride) de uitverkoren directrice van het John Grier Home was. Alles bij elkaar heeft me gehypnotiseerd. En daarbij komt natuurlijk nog, dat ik voor het idee vuur en vlam vatte zoodra ik die zeventien gestichten had bezocht en over niets dan vondelingen en nogeens vondelingen had gelezen, zoodat ik niets liever wilde dan mijn eigen ideeën in praktijk te kunnen brengen. Maar nu verrast het me toch, dat ik hier werkelijk ben. Het is een reuzentaak, die ik op me heb genomen. De toekomst en het geluk van meer dan honderd menschenlevens ligt in mijn hand om nog niet te gewagen van hun drie- of vierhonderd kinderen en meer dan duizend kleinkinderen en zoo kan ik wel doorgaan. Het is gewoonweg vreeselijk! Hoe zal ik het ooit tot een goed einde brengen! Och Judy, lieve Judy, toe, kijk naar een andere directrice uit!

Jane zegt, dat het al etenstijd is maar nadat ik het genoeg smaakte twee van de gestichtsmaaltijden te nuttigen, prikkelt het vooruitzicht op een derde mij niet al te zeer.

Later: De staf kreeg schapenvleesch met spinazie en tapioca-pudding toe. Wat de kinderen kregen, verzwijg ik maar liever.

O, ik zei je nog niets van mijn eersten officieelen speech aan de ontbijttafel! Ik begon over alle heerlijke veranderingen uit te wijden, die nu in het John Grier Home zouden plaats vinden, dank zij de edelmoedigheid van den Heer Jervis Pendleton, de President der Regenten en van Mevrouw Pendleton, de lieve Tante Judy van elken jongen en van elk meisje in het huis.

Kom asjeblieft er niet tegen in opstand, dat ik de Pendleton-familie zoo breedspakig naar het front liet treden, ik deed het simpel uit politieke beweegredenen. Daar de heele staf van het gesticht aanwezig was, achtte ik het een schitterende gelegenheid om hen erop te wijzen, dat alle veranderingen en nieuwe instellingen niet uit mijn brein voortspruiten, doch rechtstreeks door de oppermacht in het leven werden geroepen.

De kinderen luisterden met open mond, en wijd geopende oogen staarden me uit elk bleek gezichtje aan. De verraderlijke kleur van mijn haar zoowel als mijn brutale wipneus blijken geheel ongewone attributen en vaneen vondelingen-gesticht-directrice te zijn. Ook mijn collega's gaven er openlijk blijk van, dat zij mij veel en veel te jong vonden en te onervaren om zulk een taak van gewicht te vervullen.

Ik heb Jervis' prachtexemplaar van een Schotschen dokter nog niet mogen zien maar ik verzeker je, dat hij wel erg interessant en buitengemeen moet zijn om tegen de rest van de lui hier op te wegen. Vooral tegen de inspectrice van de kinderkamer, Miss Snaith! We kwamen al dadelijk in hevige botsing door het zeer gewone onderwerp: „Versche Lucht”, maar ik ben nu eenmaal vast van plan om het heele gebouw van dien vreeselijken gestichtsstank te bevrijden, al moet ook elk kind in een ijsmonument veranderen.

Het was een verrukkelijk zonnige sneeuw-winternamiddag en ik had orders gegeven, dat die duffe, bedompte speelkamer gesloten moest worden en alle kinderen buiten mochten spelen.

„Ze jaagt ons het huis uit”, hoorde ik een vondelingetje pruttelen, terwijl hij wanhopige pogingen aanwendde om in een minstens twee jaar te klein overjasje te kruipen.

En allen stonden ze daar voor het huis op een rij gekleed en wel, geduldig wachtend op het oogenblik, dat ze weer bij de gratie Gods naar binnen mochten komen. Zoo stonden ze daar op een rij en speelden geen krijgertje, en gooiden geen sneeuwballen en wreven elkaar zelfs niet met sneeuw in, niets van dat al, die stumperds weten zelfs niet, wat spelen is!

Nog later.

Ik begin al met het prettige werk om je geld uit te geven. Vanmiddag heb ik elf kruiken gekocht (de heele voorraad van het dorp) en ook een paar wollen dekens en gewatteerde dekens en nu staan de ramen in de baby-slaapkamer wijd open. Die arme hummeltjes genieten op het oogenblik het tot nu toe voor hen ongekende genot om tenminste 's nachts versche lucht in te kunnen ademen.

Er zijn wel een honderdduizend dingen, waarover ik te keer zou willen gaan, maar het is al half elf en Jane broemt, dat ik nu *eindelijk* naar bed moet.

Je gehoorzame
Sallie McBride.

P.S. Voor ik eronder kroop, trippelde ik nog even de gang door om me ervan te overtuigen, dat alles in orde was en wat denk je wel, dat ik daar moest ontdekken? Miss Snaith, die stiekum probeerde de ramen van de babykamer te sluiten. Zoodra ik voor haar een mooie plaats in een dameshofje weet, stuur ik haar daarheen.

Jane neemt me de pen uit mijn hand. Ik gehoorzaam wijselijk.
(Wordt vervolgd.) Slaap wel!

Oorsprong der Verfstoffen.

De vindingrijkheid der fabrikanten van verfstoffen voor schilders beweegt zich, volgens een schrijver in „Harpers Weekly”, op het gebied van planten-, dieren- en delfstoffenrijk. Zelfs de mummies van het oude Egypte leveren hun aandeel in de verfbereiding.

De lichamen der oude Egyptenaren worden geconserveerd in aardpek, een natuurlijk asfalt van bijzondere waarde, en deze stof is het welke de verdroogde lichamen der oude Pharaos bij bezichtiging na zoovele eeuwen die zachte taankleur gaf, lichtbruin als versch leder. Welnu, de mummie met haar etui van pek wordt machinaal tot pulver vermalen en levert dan een prachtige, bruine verfstof op, zeer gezocht door portretschilders. Er moet geen beter kleur te vinden zijn om glanzige schaduwpartijen in bruine lokken op het doek te tooveren dan deze.

Pruisisch blauw moet verkregen worden door paardenhoeven op te smelten in onzuivere potasrum-carbonaat.

Het sepra is de donkerbruine vloeistof, welke door de inktvisschen wordt uitgestooten om zich onder water aan het oog van vervolgers te onttrekken. Voor rood en purper neemt men o. a. de kleurstoffen der cochenilleluizen te baat, bij de bereiding van ultramarijnblauw doet de kostbare lapis-lazuli dienst, rauwe sienna is een natuurlijke leemaarde uit Sienna, die ook gebrand tot donkerder tint door schilders gebruikt wordt. De heldergele guttegom moet als sap van een boom uit Siam komen. Natuurlijk blijven hiernaast de technische wonderen der fabridage van aniline-kleurstoffen de wereld veroveren. G.

IN 'T AVONDUUR.

In 't avonduur, wanneer niet meer 't bewegen
Van den bewogen dag druist ver in 't rond;
De zon verdwijnt in wolken goud en blond
En 't avondrood spreidt uit haar purp'ren regen;

De nachtegaal in 't boschje langs de wegen,
Waar zijig-zachte bloem haar geuren zond
Hoog boven den zoo schoon ontbloeden grond
Den stillen, kalmen avond, weer zingt tegen;

Denk ik hoe vroeger al dat wonder-schoone
Voor eindeloze dag mij kon beloonen,
Want Gij kwaamt met dat klare schemerlicht;

En hoe ik nu alleen weet dat de dagen
Mijn eind'loos wee niet eeuwig kunnen dragen,
't Al wijken zal voor Doods zoo star gezicht.

JAN J. ZELDENTHUIS.

Foto C. Steenbergh.

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.

TUSSEN DE LUTTE EN DENEKAMP OP DEN DAG DER OFFICIËELE OPENING.

EENIGE DEELNEMERS, EVENALS ONZE FOTOGRAAF MET MANNENMOED DEN REGEN TROTSEEREND.

DE WANDELWEG ZWOLLE-OLDENZAAL.

ENKELE malen, bij de opening van den wandelweg Amsterdam—Arnhem, en ook bij die van den wandelweg Arnhem—Deventer is tot ons de verwijtende vraag gericht: Waarom zwijgt „Buiten” over het voortreffelijk werk, door den A. N. W. B. onze steeds werkzame „Toeristenbond voor Nederland”, verricht, nu hij ook de oudste der sporten, de wandelsport, op deze wijze aanmoedigt en zodoende tevens de gelegenheid biedt van het schoon van ons eigen land rustiger en meer intenser te genieten? Licht het niet geheel op den weg van uw blad, aan deze zaak zijn volle aandacht te wijden, hulde te brengen aan de onvermoeide werkzaamheid van onzen Toeristenbond en door woord en beeld op te wekken tot wandelen door streken, wier schoon tot dusverre vaak nauwelijks, of slechts zeer gedeeltelijk bekend was aan onze landgenooten? En men vermoede wrede bij ons, omdat het orgaan van den Bond zoo weinig notitie neemt van ons blad, dat bijna te beschouwen is als een wekelijksche uitgave van „Ons eigen land”, het door den A. N. W. B. uitgegeven prachtwerk.

Bij de opening van dezen derden wandelweg enkele woorden ter verklaring. Geen wrede zoeken men achter ons stilzwijgen; zelfs al begrepen wij in 't geheel niet, waarom de naam van ons blad zoo weinig voorkomt in de kolommen van „de Kampioen”, zelfs al zouden wij dit streven naar neutraliteit — want ook andere bladen nemen wel eens een geïllustreerd artikel op, waarin het schoon van ons land wordt geprezen — ganschelijk onbegrijpelijk vinden, dan nog zou onze sympathie voor den A. N. W. B. en zijn werk, dat in zoovele opzichten in dezelfde richting gaat als het streven van „Buiten”, n.l. tot waardeering voor en behouden van het eigen schoon op te wekken, er weinig minder om zijn. Gelijkgezinden zien elkaar om dergelijke kleinigheden niet vertoord aan. En verder bedenke men wel, dat het strijdt met het karakter van ons blad, verslagen op te nemen van openingen van wat ook en afbeeldingen van groepen, die deze openingen hebben opgeluisterd of mogelijk gemaakt. Voor het eerste komt de dagbladpers, voor het tweede komen de meer actuele geïllustreerde bladen in aanmerking. En ook betuigingen van hulde zonder meer behoren in „Buiten's” kolommen niet thuis. Wel echter artikelen, waarin naar aanleiding van de opening der wandelwegen gewezen wordt op het vele, dat den wandelaars op deze wegen wordt te genieten gegeven.

Waarom deze artikelen dan toch bij de opening van den eersten en tweeden wandelweg achterwege bleven? Zie, wij vreesden te

veel in herhalingen te zullen treden. Hadden wij niet reeds herhaaldelijk de schoonheid van de streek tusschen Amsterdam en Arnhem, de overbekende plekjes misschien uitgezonderd, in woord en beeld gehuldigd? En waren de glanspunten van den tweeden wandelweg onzen lezers onbekend? Hadden wij reeds niet gedaan wat wij konden — en o, zelfs een bekwaam fotograaf vermag nog maar zoo héél weinig: wat blijft er bijvoorbeeld over op de fotografie van de heerlijke tinten en kleurschakeeringen in ons vaderlandsch landschap? — om tot een bezoek aan deze streken op te wekken?

Naar onze meening goldt dit bezwaar in mindere mate bij den derden wandelweg. En zoo zonden wij dan onzen fotograaf den 5en Juni naar Oldenzaal, hopend, dat hij ons een rijke oogst van foto's zou brengen, welke onzen lezers een indruk zouden kunnen geven van een der mooiste gedeelten van den nieuwen wandelweg. Ditmaal maakte God Pluvius bezwaren: het zou niet en het mocht niet. De oogst was schraal, zéér schraal zelfs, maar (men beschouwe slechts de afbeelding op deze bladzijde) getuigt en van goeden wil en van de felheid, waarmee de Regengod, die koppige vijand der geïllustreerde pers, onze plannen dwarsboemde.

Intusschen, „Buiten” wilde zich niet gewonnen geven. Het plan was nu eenmaal gevormd, een groot deel van het nummer was voor den wandelweg gereserveerd, de wandelweg zou de plaats krijgen, die hem was toegedacht. Maar hoe deze plannen vlucht te nemen? Peinzensmoede zetten wij ons tot doorbladeren van oude jaargangen. Wellicht zou een enkel oud cliché redding kunnen bieden in dezen nood.

En zie, het doorbladeren bracht niet alleen redding, maar zelfs de verrassende openbaring, dat ook van deze minder bekende streek niet weinige der bezienswaardige punten in den loop der jaren reeds in „Buiten” zijn beschreven en afgebeeld, over zoovele jaargangen verdeeld echter, dat wij, bij het te zamen voegen in één nummer van eenige der mooiste en meest sprekende afbeeldingen, niet al te zeer het verwijt duchtten, ons schuldig te maken aan het bedrijf, hetwelk wel eens „oude koeien uit de sloot halen” wordt genoemd.

„Nu hebt ge reeds 80 regels volgepraat, en ons nog niets van dit artikel beloofde”, hooren wij daar een snibbige lezeres — zeker, zeker, ook lezers zijn wel eens snibbig, maar zij hebben ongetwijfeld geen geduld gehad, ons tot zoo verre

te volgen — uitroepen. Inderdaad, wij vreezen, ons aan een meer voorkomende journalistieke ondeugd te hebben schuldig gemaakt, over niets vele regels te hebben volgeschreven. Maar wij bidde u, dring ons nu niet op het pad eener andere journalistieke ondeugd, die van te schrijven over iets, waarvan men niets weet. Want deze wandelweg en de streken, waardoor hij voert, zijn ons, — wij bekennen het met schaamte — zoo niet geheel, dan toch grootendeels van eigen aanschouwing niet bekend. Wel is ons enige maanden geleden de bekoorlijke streek, waardoorhenen het riviertje de Regge vliedt, een blijde verrassing geweest, die ons deed vragen, waarom dit land zoo weinig bekend is bij de groote meerderheid onzer landgenooten. De beschrijvingen van de andere gedeelten van den wandelweg, inzonderheid die in het boekje „Te voet van Zwolle naar Oldenzaal”, uitgave van den Bond, en de afbeeldingen daarin en in ons blad opgenomen, vestigen echter bij ons de overtuiging, dat deze geheele weg niet alleen bijna onafgebroken genietingen biedt, maar in schoonheid voor de twee andere geenszins behoeft onder te doen, ze hier en daar als wij ons niet vergissen zelfs overtreft.

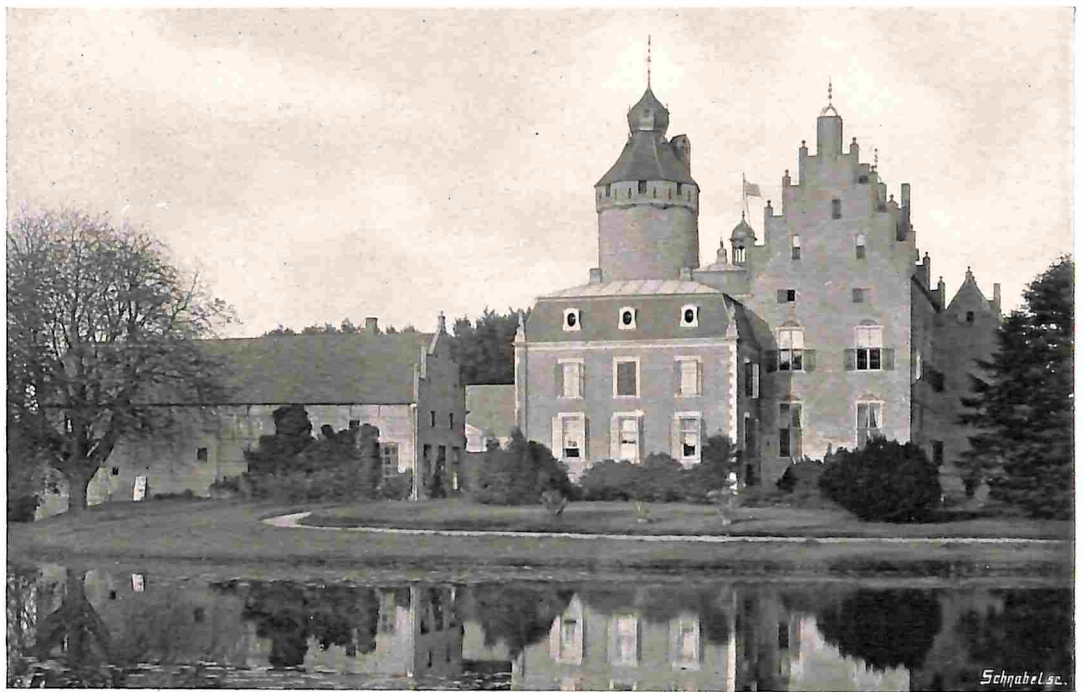
Men verwachtte van ons geen uitvoerige beschrijvingen van den Overijsselschen wandelweg; wie deze wenscht, schaffe zich het hierboven reeds genoemde boekje aan. Slechts enkele korte mededeelingen mogen hier volgen.

Dadelijk na het verlaten van Overijssel's hoofdstad volgt men de Wipstrikker allee, een mooie laan met vierdubbele rijen eiken- en beukenboomen. Dan eerst door de lage landen langs de Vecht, vervolgens door meer boomrijker streken, door en langs de lanen van de verschillende landgoederen, tot het zware geboomte van „Het Huis den Berg” oprijst, een prachtig gelegen statige Havezathe, in „Buiten” van 30 Oct. 1909 behandeld. Een mooie boschrijke streek is 't, waardoor de weg vervolgens voert naar het uit de Vecht oprijzende trotsche kasteel „Rechteren” (zie „Buiten” van 6, 13 en 20 Maart 1909), waarvan wij om redenen van plaatsruimte niet de fraaiste afbeelding konden plaatsen. Vervolgens langs bosch, kreupelhout en heide, in de richting van Ommen; alvorens dit stadje te bereiken heeft men naar het noorden een mooi panorama op de Vecht.

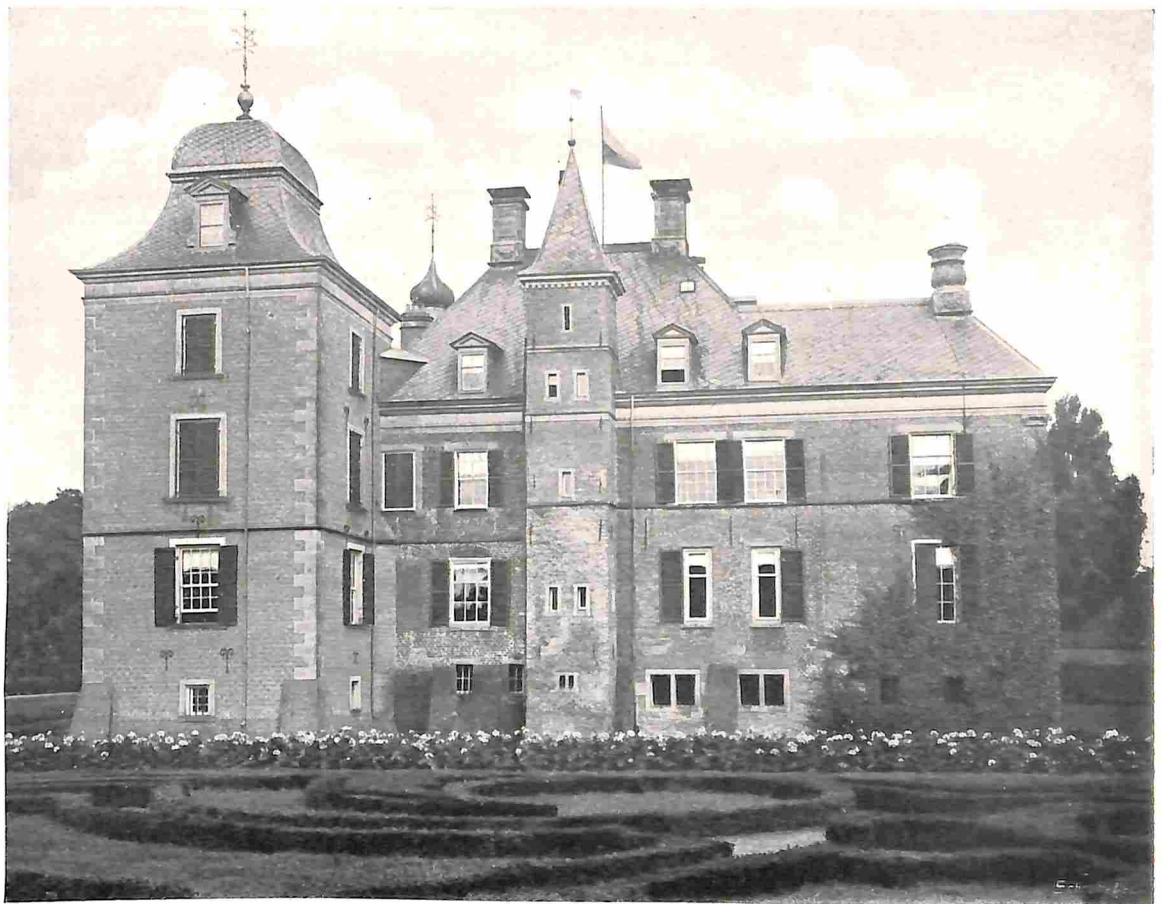
Ten Zuiden van Ommen — en de weg voert vandaar in Zuidelijke richting — is de streek, die wij hierboven reeds noemden en waar ook 't Huis Eerde (zie Buiten van 1 en 7 Jan. 1916) ligt. Dan over de heuvelreeks, die Salland van Noord naar Zuid doorsnijdt, langs de Archemmer en over de Lemeler Berg, die een fraai uitzicht biedt, naar Hellendoorn, dat men na een wandeling door het zware geboomte van Eeler- en Hellendoornsche Berg bereikt. Het is onmogelijk, in enkele woorden te vertellen van de afwisselende schoonheid van het thans volgende gedeelte van den weg, die over de Holterberg naar Diepenheim voert. En eigenlijk geldt hetzelfde van den weg van Diepenheim naar Hengelo. Wij wijzen nog slechts op „Het Nijenhuis” met zijn prachtige bosschen, op het kasteel Weldam bij Goor (zie „Buiten” van 21 en 28 Oct. 1911) en op het Huis Twickel bij Delden, met zijn bewonderingswaardig park. En het laatste gedeelte van den weg, dat van Hengelo over Denekamp naar Oldenzaal? Heeft de Lutte niet reeds een goeden klank in het land en spreken de afbeeldingen van het Lutterzand met de kronkelende Dinkel niet voor zich zelve?

HET „HUIS DEN BERG” BIJ DALFSEN.

KASTEEL REGTEREN TUSSEN DALFSEN EN OMMEN, VAN DEN STRAATWEG GEZIEN.

HET KASTEEL „WELDAM” BIJ GOOR, WESTZIJDE

DE WANDELWEG; ZWOLLE—OLDENZAAL.
TUSSCHEN OMMEN EN HELLENDORP. DE REGGE, GEZIEN VAN DEN „HOOGEN OEVER”.

Zij, die den wandelweg door Salland en Twente afleggen, krijgen een stukje van ons land te zien, welks afwisselende schoonheid tot voortdurend genieten zal brengen. Wij althans kregen den indruk, dat slechts weinige gedeelten zelfs door pessimisten eentonig genoemd kunnen worden. En we gelooven, dat vele wandelaars, te Oldenzaal op den trein stappend, met dankbaarheid zullen denken aan de mannen, die hun dit genot hebben mogelijk gemaakt.

DE ECHTGENOOTEN.

III.

DE stad is gehuld in de rosse en gele schijnsels der lantarens, winkellichten en booglampen. Klevende sneeuw aan gevels, daklijsten en raamkozijnen teekent een wonderlijk lijnenspel alom. Enkelhoog ligt de drassige, bruine sneeuwmogder op het plaveisel, en glinstert grillig in den lichtglans.

Willem slentert naar het naburig plein om daar een taxi te nemen; de vuile slijksneeuw bespat hem tot aan de knieën, doch hij let nu niet meer daarop. In zijn verwarde hersens drenst de heugenis aan wat daareven is geschied; aan den duizend-zooveelsten twist met zijn vrouw, en dat hij haar nu geslagen heeft. Niets geen spijt gevoelt hij daarover; hij ondervindt integendeel een zekere genoegdoening, dat hij aan zijn zoolang opgegaarden wrok eens uiting heeft gegeven; dat hij zich weer eens terecht den meester heeft getoond, en haar gestraft voor haar afschuwelijk egoïsme. Want egoïsme was het wat haar dreef; uit egoïsme speelde zij steeds de brave, de edele rol van verdrukte, verwaarloosde echtgenote om zodoend beter haar eigen zelfzuchtig bestaantje — de kleine wereld van haarzelve en haar kind — te kunnen leiden.

Niet lang echter denkt hij hierover; slechts nu en dan komt deze herinnering opduiken temidden der verwarde en pijnlijke gedachten, die hem in een gruwelijke wanorde door het hoofd spoken. De beklemming is nog verergerd; het is hem alsof een

macht van een ontzagwekkende onherroepelijkheid telkenmale alles uit zijn brein wegvaagt om er dat ééne voor in de plaats te stellen: zijn dreigend bankroet. — En aldoor staat hij er met diezelfde radeloosheid tegenover, hij kon het niet weerhouden, er is geen keeren aan dit vreeselijke, — tenzij misschien Dick Verstraaten vanavond... „Die helpt me wellicht nog”, zoo houdt hij zich telkenmale voor, maar het doet hem niets, deze verzekering; hij gelooft er zelf niet aan.

Als hij na eenig oponthoud een der in dat uur zoo schaarsche taxi's vermeersterd heeft, laat hij zich naar de woning van zijn boekhouder in een der buitenwijken rijden. Wat onthutst door dit onverhoedsch bezoek van zijn chef, staat de man hem te woord.

„Zijn er nog menschen geweest, of waren er bij de post opzeggingen van deposito's?” vraagt hij gejaagd.

„Ja, laat eens zien, mijnheer”, doet de man, zich bezinnend, „ja, daar waren...” en hij noemt verscheidene namen.

„Was Reekers er niet bij?”

„Neen, mijnheer”.

„Goddank”.

„Die ik u opnoemde zijn bij elkaar veel grooter bedragen”.

„O ja, dat is ook zoo. In elk geval, betaal wat je kunt. En... stel uit wat je kunt. Spreek de menschen geruststellend toe, en...”

„Maar er is geen noemenswaardig kasgeld, mijnheer, en...”

„Eens zien, eens zien, kunnen wij niets losmaken... Maar neen, neen, dan hadden we het wel gedaan. In elk geval reken ik op jou”.

En Willem drukt den man krampachtig de hand.

„Maar, mijnheer”, verweert deze zich angstig, „ik sta voor niets in; als de menschen niet te bepraten zijn, komt er een scène”.

„Zoo, zoo?” broemt Wim toonloos, als afwezig met zijn gedachten, „zoo, zoo? Denkt u dat?”

„Ja, mijnheer, wat dacht u dan wel?” vraagt de boekhouder, met zeer verbaasde oogen zijn patroon aanzien, als vreesde hij voor diens geestvermogens, „u... u zult er toch morgen ook wel zijn...”

„Ik? eh! Ik? eh! Morgen, zeg je?” doet Willem op een ontroerend verbaasden toon, als had hij heelendal nog niet daaraan gedacht. „Ja, ja, natuurlijk zal ik” valt hij dan plotseling in na eenige seconden vol van pijnlijke stilte, „natuurlijk. Maar ik reken op jou toch ook”.

En ten tweeden male drukt hij nerveus de hand van den boekhouder, die, gewend aan de koele hooghartigheid van zijn patroon, hierdoor nog meer overstuurt raakt.

Willem laat zich nu naar een groot café rijden. Hij heeft een mateloos verlangen naar afleiding. Hij zou wat rondkijken, wat drinken, wat rooken, althans pogen dat te doen; wellicht had het vat op hem; wellicht dempte die afleiding een weinig de sombere stem der wanhoop in zijn ziel. Hij zou pogen aan zijn lot niet te denken, de voorstelling ervan naar een ver plan van zijn bewustheid te dringen. De kleuren en het tumult van het avondlijk plezierleven hadden steeds een ontzaglijke bekoring voor hem gehad. De ruischende melodieën der strijkjes, sleepende wijzen van wals of boston kon-

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.
IN HET TUINDORP 'T LANSINK TE HENGELO

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.

TUSSCHEN DIEPENHEIM EN HENGELO. HERTEN IN HET PARK VAN HUIZE TWICKEL.

den hem als wereldverloren doen droomen van een duizelingwekkend diep genot en allen kommer van het zich sinds jaren meer en meer versomberend zakenleven uit zijn geest bannen. Ook thans zou hij trachten te vergèten....

Den tijd had hij aan zich. Als hij om tien uur maar bij Dick was. — Bij Dick.... ja. Waarom eigenlijk? Die zou niets voor hem doen. Die had genoeg aan zijn eigen beslommeringen. Die zou zich wel van hem aftrekken als de anderen.... Neen, neen, toch er heen gaan. Toch, tòch. Je wist nooit. Wanneer de nood het hoogst was,.... kwam soms de redding nog.

Het is reeds tamelijk druk in de groote zaal. In den opalen glans der kristallen lichtkronen gelen de ivoorgelakte wanden op, schittert het verguldsel, kleurt bloedrood het fluweel van divans en fauteuils. Het buffet weerkaatst met zijn geslepen spiegels en op de honderden facetten van zijn karaffen een verblindend geglinster. Rondom aan de witte marmertafeltjes, waarop fleurig porcelein en glanzende kelken staan als fijne stillevenen, groept het avondvolk, de mannen in hun donkere drachten, de vrouwen in een flonkerend gewirwar van hun velerlei-kleurige toiletten; bonte veeren vlotten neer of sprieten op van hunne hoeden, die als tropische veelkleurige vogels zijn. In een nis zitten roodgerokte mannen, allen met zwarte haren en witte gezichten, te musiceeren, en op het podium staat een zangeres, die met haar nauwe japon van blikkerende pailjetten en met vele juweelen op het hoofd, om den hals en aan de polsen als een schitterende emailpop is; maar haar gezicht is doodsbleek of ze inwendig door een gruwelijke ziekte verteerd wordt. Bij dat àl zingt ze er met behaagzieke trillertjes en loopjes op los, en dat met zulk een ijver alsof ze de aandacht, van haar zelve zoowel als die van het publiek, van haar ziekte wil afleiden. Na elk, aldus uitgejubeld lied breekt het geklap los, ratelend klinkt het door de zaal als een jaloezie, die vliegenssnel wordt neergelaten. En het is of er van die zingende vrouwestem en van het teeder fleemen der violen een eigenaardige opwinding in het publiek overgaat. Allengs rumoeriger worden de menschen aan de tafeltjes; gepraat en gelach kennen de sourdine der inheemsche gedwongenheid niet meer; men spreekt en leeft vlotter.

Ook op Wim's gemoedsstaat werkt muziek en atmosfeer in. Een weemoed, ja, een zekere sentimentaliteit bevangt hem. Na zijn eerste whiskey-soda bestelt hij een tweede, en hij zou nu wel kunnen schreien om de beklemming, die hem steeds benauwen blijft. In zijn slappe verteederling kwelt hem het besef van zijn eigen schuld in alles wat er is geschied. Nooit had hij zelftucht beoefend,

nooit zelfs ook maar beproefd zich in zijn uitgaan wat te matigen. Heel langzaam, maar heel zeker had hij zijn eien valg voorbereid.

Maar Anna? Wat was de steun geweest, dien ze hem gegeven had? Zij met haar quasi-deugd en plichtmatige keurige levenswijze had hem nog maar meer geërgerd, hem allengs nog meer vervreemd van het gezinsleven, hem de deur uitgejaagd. Liever was het hem zelfs geweest, een vrouw van minder onbesproken levenstrant te hebben.... liever dan zoo'n eigendunkelijke pedante deugdzaame. Hij had een afkeer van haar. Zij had hem nog verder uit den koers geworpen. Hij wou dat ze dood was. Dat haar oogen hem niet meer konden berispen, dag-in dag-uit, erger dan woorden, dan verwijten, dan het heftigst gekijf....

Hij bestelt een derde whiskey-soda, en als hij die heeft uitgedronken, is er een vage bedwelming over hem gekomen. In een fijnen nevel lijkt hem de zaal nu gehuld. Om hem henen is een eigenaardig dof gegons van pratende stemmen, een zonderling gewirwar van vele, zeer vele onwezenlijke gezichten, die hem toch tevens vaag bekend voorkomen. Er lijkt hem iets luchtigs, iets prettig deinends aan alles, èven; dan komt de donkere benauwdheid ineens als een vuistslag weer. Hij duizelt een wijle, verzinkt een poos in somber gesuf, maar als er een kellner voorbijgaat, roept hij dien aan, betaalt, en vertrekt.

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.

TUSSCHEN HENGELO EN DENEKAMP. DE STRAATWEG BIJ 'T ZWAANTJE.

Buitengekomen kijkt hij omhoog naar de verlichte klok in den gevel van een theater. Het is half tien. Om tien uur moet hij bij Dick Verstraaten zijn. Zou hij het eigenlijk wel doen, zoo vraagt hij zich af. Wel bezien is het onzin, dunkt hem. Die deed niets voor hem, niets. — Maar wat had hij eigenlijk nog te verliezen? Kon men in een toestand als de zijne niet alles probeeren, alles wagen?

Hij wandelt den kant van Verstraaten's kantoor uit, baggerend door den modder zonder daar acht op te geven. Te kwart voor tien staat hij voor de deur, maar aarzelt, geeft er de voorkeur aan nog wat om te loopen. En onderweg komt een gevoel van zelfvertrouwen zijn weifelmoedigheid verdringen; hij was, zoo dacht hem, nu juist in een stemming om zijn zaak voor Dick, die een oud vriend en in den grond een goeie kerel was, te bepleiten. Juist nu, juist nu, in dezen toestand nu hij alle valsche schaamte had uitgebannen. Met Dick had hij altijd goed overweg gekund, die zou zijn geval begrijpen als misschien niemand anders. Ze hadden samen vroeger ook nogal wat meegemaakt. Dick zou er in kunnen komen en dan... hij zelf behoefde hem niet heelemaal alleen te helpen. Een groepje vrienden, drie, vier lui van de gemeenschappelijke kennissen. Kom, dat zou wel gaan...

Ongemeen helder is zijn geest, groot is zijn zelfvertrouwen; nog nooit had hij zich zoo zeker van zijn gaven, van zijn overredingskracht, van zijn innemende eigenschappen gevoeld als thans. Het is een zeer hooge stemming, waarin hij verkeert. Hij belt aan, daar de straatdeur als gewoonlijk des avonds, ook al werd er boven nog gewerkt, gesloten is.

De conciërge opent de deur, buigt. En Willem wil al mee naar binnen stappen, als de man hem zegt, dat mijnheer Verstraaten is uitgegaan.

„Wat zeg je?” stamelt Willem, die zich onmogelijk meer beheerschen kon. Deze slag is te fel, te onverwacht.

„Mijnheer is uitgegaan, mijnheer”, herhaalt de conciërge.

„Weet je het zeker... Ga... nog eens kijken”, zegt Wim verward, terwijl hij hulpeloos langs den man henen de hellichte, lege gang inblijkt.

Langzaam metend als bereidde hij een gif, zoo sprak de conciërge: „Ik weet het natuurlijk zeker, mijnheer. Ik moest u zeggen wanneer u kwam, dat mijnheer plotseling op reis moest”.

Willem keert zich af. Deze laatste ervaring werpt hem in den diepsten afgrond der wanhoop. Zóó was dan de laatste kans, die hem nog staande hield, verkeken. Schrikkelijk als nimmer, nimmer tevoren in zijn gansche leven is het hem thans te moede.

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.
TUSSCHEN HENGELO EN DENEKAMP. DE DINKEL BIJ HET LUTTERZAND.

Hij voelt zich diep ongelukkig, een verlorene...

Willoos dwaalt hij het park* in. * Het is een sombere wereld daar. Zwarte reusachtige boomen, uit welker naakte takken het water neerriezelt. Hier en daar nog witte velden van gespaarde sneeuw, waarin wijde zwarte dookkuilen, en sporen van wagens en menschen. Gindsch ligt het zwart blikkerend watervlak van een vijver, gelijk een enorme glazen plaat, in de duisternis neergezonken. Daarheen richt hij zijn schreden. Waggelend treedt hij tot vlak aan den oever. Dan kijkt hij eens om zich henen, voor hem, achter hem en terzijden, en daarna naar den diepen geheimzinnigen hemel, waar geen starre licht, geen enkele. Opnieuw richt hij dan den blik weer naar het glanzend zwarte watervlak voor hem. Daar komt een windvlaag aan, strijkt diepe rimpels in het water, doet het zachtken kreunen tegen den oever waar hij staat, en waait door de boomtakken, die overvloedig hun tranen storten. Willem wendt zich pijsnel om, en verlaat die afschuwelijke plek. Hij is doodsbang geworden. Alsof iemand hem op de hielen zit, zoo jaagt hij het park door naar den uitgang.

Door de al stiller wordende straten der buitenstad doolt hij als een slaapwandelaar naar het spoorwegstation. Daar stelt hij zich op nabij den overweg, en ziet het wonderlijk signalenspel werken: de spoorbaan ligt met haar natte glinsterende rails in een wijden bocht uit, en verliest zich in de verten der donkere akkers. Loom leunt hij tegen een der palen van het hekwerk aan, geruimen tijd, en kijkt daarbij telkenmale de spoorbaan af, nu eens rechts dan links. Het is of hij iets verwacht. Als hij er ongeveer een half uur staat, klinkt een dof gedreun van verre. Hij komt overeind, nadert de rails nog meer. In de akkers ziet hij den grooten avondsnelrein aankomen. De lichten gieten een gelen gloed voor zich uit over de gladde staven: hijgend en knarsend nadert hij. De machinist staat voor de open vuurkist en rakelt in den rooden fellen krater. Het vuur regent uit de ingewanden der machine neer op den weg. Al turend, nadert de eenzame kijker meer en meer de rails, maar deinst plotseling een heel eind terug... Het donkere monster raast knarsend en grommend voorbij, en de stoomfluit slaakt een huiveringwekkenden gil als een doodsgil. Wim ziet het donkere gevaarte de kap van het station inschuiven, met achter zich aan het roode licht, dat op de rails weerkaatst als een lange bloedstreep.

Doodelijk vermoeid dwaalt hij de stad weer in, en geraakt aan zijn woning. Hij treedt er binnen. Willoos en slap gevoel hij zich als nimmer te voren. Hij zal probeeren te slapen. Maar hij gruwet ervoor terug de slaapkamer binnen te gaan, waar Anna reeds wezen zal, en, waarschijnlijk zelve nog niet ter ruste, als

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.
TUSSCHEN HENGELO EN DENEKAMP. DE DINKEL IN HET LUTTERZAND.

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL.
BIJ DENEKAMP. OP DE HEIDE.

een levend verwijt hem telkenmale aangeluren zal of in den spiegel van haar kaptafel al zijn bewegingen volgen, om toch vooral zijn ziel te pijlen, om toch goed te weten wat er in hem omgaat, of hij spijt heeft om het gebeurde, of hij in dit moeilijk uur wellicht plooibaar en berouwvol wezen zal, opdat ze hem haar macht kan doen gevoelen in een onuitstaanbare, afschuwelijke philippica. Neen, neen, hij verlangt haar gezelschap niet, nu minder dan ooit....

Bovendien, zou hij kunnen slapen nu, in zijn gejaagden toestand? Nu, met den dag van morgen als een vloek, als een afgrijselijken diepen val voor zijn geest?.... En hij grijpt naar het middel, dat zoo honderden malen zijn pijn en angst stillen moest en het, hoe kort ook, steeds deed. Uit het buffet neemt hij de volle cognackaraf, en schenkt zich in. En drinkend blijft hij daar uur aan uur zitten, ten prooi aan zijn nijpenden angst en vruchteloos zinnend en zich herbezinnend op een uitkomst. Den volgenden morgen vindt het dienstmeisje hem daar in de eetkamer in zijn stoel ingeslapen, met voor hem de bijna geledigde cognackaraf, en een vel papier, waarop de meest verwarde becijferingen dooreen gekrabbeld waren.

Het geraas van haar binnenkomen in het vertrek heeft hem echter gewekt. Het meisje is reeds verschrikt weggelopen, als hij loom de zware oogleden opent. Hij heeft een gevoel of hij zwaar ziek is, zijn mond is droog als van leder, zijn oogen lijken stijf aangedrukt als schroeven onder zijn voorhoofd, pijnlijk klopt het in zijn achterschedel, zijn nek beeft, zijn armen en beenen, zijn geheele lichaam is een en al krachteloosheid. Door de kieren boven de gesloten gordijnen sluipt een geelachtig morgenlicht, als ziekelijk en angstig, het vertrek binnen. Er hangt een onaangename vunzige lucht in de kamer. Loom kijkt hij om zich henen, en ziet nu plotseling waar hij is. Met slaat hem als met een fellen slag de bewustheid in zijn hersens van wat er gisteren is geschied, van wat er vandaag, straks reeds, te geschieden staat. En zijn hart klopt hem tot in de keel. Met een gesmoorden vloek richt hij zich op; zijn beenen waggelen, doch hij acht het niet. Even is het of hij in zijn stoel terug zal vallen. En tegelijk is er een weekheid in zijn geplaaide ziel, om zijn ongeluk uit te snikken in den arm van iemand, die hem liefhad. En als een schrik valt hem de gedachte in, dat de eenige, die hem liefhad, of althans voorgaf hem lief te hebben, zijn rechter was, en zijn straf tevens, Anna, zijn dagelijksche diepe ergernis. Elk oogenblik kon ze hier zijn, hier.... en ze zou hem vragen met haar gewone gevoeligheid, God weet schreiend, haar alles te biechten.

om hem eindelijk in haar macht te hebben. En hij nu in zijn lamledige verteederling mocht eens toegeven.... Neen, neen, nooit.... Hij zou niet breken, nooit.... voor haar.... Misschien voor een ander, misschien. Maar voor ieder ander eer dan voor haar....

En zich vermannend wankelt hij naar de deur van het vertrek. Snel werpt hij zijn overjas om, onderwijl verschrikt de trap opglurend. Dan, als zit men hem op de hielen, zoo vlucht hij de straat op.

IV.

Bleek is de morgen over de ontwakende stad. Langs de leege straten reppen mannen en vrouwen, meisjes en jongens zich ter dagtaak. Alom heerscht het eigenaardig ochtendrumoer, — deuren, die worden losgegrendeld of dichtgeworpen; blinden, welke worden afgehaakt; schellen, die men hard overhaalt, — en de betrekkelijke stilte vergroot die geluiden. Bakkers smijten met doffen klap hun karren dicht; melkboeren hanteeren hun rammelende bussen. Her en der klinkt lijjig de roep van een venter reeds.

Tot aan de kin in zijn jaskraag gedoken, de handen diep in de zakken gedrukt, doolt Wim door de straten rond. Hij rilt van koude en koortsigheid. De eene straat in dwaalt hij, de andere uit, zonder doel, in vrij snellen gang, door de angst voortgejaagd. Als hij in de buurt van zijn kantoor geraakt, en zulks bemerkt, keert hij snel terug; en toch komt hij herhaaldelijk weer dien kant uit. Tot geen prijs echter zou hij er binnengaan. En verder doolt hij. Zijn onverzorgde voorkomen en opvallend moede gang, zijne gebaren die van groote overspanning blijk geven, beginnen allengs de aandacht der voorbijgangers te trekken; sommigen blijven staan, spreken over hem met bevreemde blikken, anderen roepen hem iets na; weer anderen lachen hem luidkeels in het gezicht uit. In den aanvang bemerkt hij dat alles niet, maar gaandeweg bespeurt hij het, en het hindert hem schrikkelijk. Meer en meer wijkt hij naar de lediger buitenbuurten en eindelijk bevindt hij zich, voor hij het zelf recht goed weet, op een grooten wijdopen landweg. Wanneer hij eenige uren ook langs dezen weg geloopt heeft, grijpt een groote vermoeidheid hem aan. Uitgeput, naar lichaam en geest, zet hij zich in de sombere gelagkamer van een boerenherberg, en verzinkt daar, in een hoekje bij de brandende kachel genesteld, in zijn gruwzame en trieste gedachten. Futtelos hangt hij achterover in zijn stoel; hij is lijkbleek, en donkere ringen liggen om zijn oogen. Amechtig van zijn vele uren langen tocht na dezen doorstanen nacht, is hij niet meer bij machte zich te verzetten. Een fysieke benauwd-

DE WANDELWEG ZWOLLE—OLDENZAAL;
BIJ DENEKAMP. IN HET STERREBOSCH.

heid kwelt hem; hij heeft een gulzigen dorst, als ware zijn maag verbrand; slechts drinken geeft hem, betrekkelijk dan, verlichting. En hij drinkt, het eene glas na het andere; zijn verslachte geest is spoedig bedwelmd. Warrelend komen en gaan daar nog de als instinctmatig keerende gedachten aan zijn ondergang, die nu wel beslist moest zijn; aan zijn roekelooze voorbije leven, aan de vrienden, die hem allen verlaten hadden, tot den laatsten man toe, aan de vrouw, die met liefde en zachtheid hem misschien van zijn levenswijze had kunnen weerhouden, maar door haar afschuwelijk egoïsme hem niets dan leed en teleurstellingen bereid had en hem onafwendbaar gevoerd naar zijn val. Onder het brabbelen van een verwensing, valt de ongelukkige, overmand door vermoeienis en ellende, eindelijk in slaap....

V.

He: gruwelijke, waarvoor Wim als voor een helsch visioen steeds was teruggedinsd, was geschied. Geen keeren, geen wonden was meer mogelijk. Terwijl hij als een uitgeschudde zwerfer in de boerenherberg zijn middag verslapen had; terwijl hij, de verfijnde man, die aan een overvloedige en uitgezochte levenswijze gewend was, in die gore omgeving, welke hij vroeger als een mestvaalt vermeden hebben zou, vele uren vertoefd had, — was zijn noodlot voltrokken, had zich op het kantoor tusschen den boekhouder en de teleurgestelde clienten een hevig toneel afgespeeld. Niet meer te bepraten, ondanks de vernuftigste uitvluchten van den boekhouder, had een hunner dadelijk het failliet van Wim aangevraagd. En als Wim dien avond na uren van afschuwelijk dolen en aarzelen eindelijk zijn kantoor had opgezocht, gelijk een versuftelovende den dood opzoekt, trof hij daar een kalm en streng uitzienende heer aan: den curator. Op de koele, ernstige vragen van dezen had hij als in een koortsgen haast alles, alles bekend. Hij had al die jaren onzinnig veel geld verteerd, hem toevertrouwde effecten beleend, de deposito's gewaagd en verspeeld in fondsen van niets, gelden verduisterd.... Grif, met een vlotheid, die den curator verbaasde, had hij dat alles als in éenen adem uitgestoot, gelijk in een woest verlangen om zich te bevrijden van een walgelijken last, maar daarna, meenend zijn zaak te verergeren, was hij weer begonnen aan zijn bekentenissen te tornen, gedane verklaringen terug te nemen, daareven erkende feiten te loochenen, en had hij zich in zulk een benauwend klit van leugens verward, dat er geen ontkomen meer was. En moedeloos, had hij dat plotseling ook heel niet meer gepoogd; zijn hoofd was tot sterven toe vermoeid, een diepe onverschilligheid had zich van hem meester gemaakt. Onbewogen keek hij naar den strakken rustigen man, als deze naar het telefoontoestel liep, en met een zielloos matten blik fixeerde hij hem, wanneer hij den officier van justitie verzocht te komen.

„'n Geval van bedriegelijke bankbreuk”, zei de man ter verduidelijking in de telefoon, en Wim, had op een dwazen toon van beslistheid halffluid die woorden nagezegd: „'n geval van bedriegelijke bankbreuk”. De officier was gekomen, en met den curator samen, had die hem weer uitgevraagd; hij antwoordde dan maar wat wartaal, onbekwaam om zijn gedachten meer te concentreren. Hij was en bleef nadien als in een benauwd droom bevangen. Als door een damp zag hij de twee heeren gebogen over zijn boeken en papieren in den kring van het lamplicht, en half fluisterend hoorde hij hen beraadslagen. Het eind was geweest, dat twee veldwachters met een rijtuig waren gekomen en hem naar het huis van bewaring hadden gebracht. Daar was hij naar een cel geleid. En dit alles was geschied als buiten zijn weten, zoo volkomen zonder eenige helderheid van begrip, zonder eenige ontroering was hij gebleven. In denzelfden zielsstaat had hij in de kamer van den rechter van instructie dezen alles nog eens bekend, en het proces-verbaal ondertekend. Maar daarna was eensklaps zijn versuftheid als geweken; elke fase van het schrikkelijke doorleefde kwam hem mateloos kwellen, en allengs tot klaarder en klaarder besef komend, kon hij eindelijk de volle diepte van zijn val peilen. Gesnikt, gehuild, gegild van machteloze spijt had hij toen in de eenzaamheid van zijn cel.

Op den tweeden dag van zijn verblijf in het huis van bewaring, — hij zat weder met een starren blik en verbitterd gelaat aan

het ontzettende gebeurde te denken, — kwam de bewaker hem zeggen, dat er een dame was om hem te spreken; zijn vrouw. Een bloedgolf steeg naar zijn bleek en vervallengelaat. — „Ha”, zoo zei hij schamper in zichzelf, „die komt mij zeker de les lezen, of geld vragen voor haar huishouden of voor nieuwe kleeren. Dat zou juist iets voor haar zijn....”

Graag had hij haar willen ontmoeten, om zich eens te koelen na al het schrikkelijke leed, alleen gedragen; om haar nogeens fel zijn afschuw van haar egoïsme in het gezicht te schreeuwen.... Doch te vermoeid voelde hij zich. Neen, hij zou haar niet te woord kunnen staan. Toen de man zich met die boodschap verwijderde, riep hij hem echter weer terug, aarzelde weer, maar zei den man toen toch dat hij komen zou. Even daarna werd hij door den bewaker afgehaald, en geleid naar de spreekkamer, waar hij aan de andere zijde der tralies zijn vrouw vond, bleek en mager en met een zeer droeven trek op het gelaat.

Ze schreide, maar had een zekere gelatenheid over zich.

„Vergeef me, Wim, vergeef me, maar als ik dat geweten had, was ik eergisteravond niet naar mijn ouders gelopen”,.... snikte ze.

En hij, die zich bereid hield om haar met zijn vaardig sarcasme te hoonen, vroeg in diepe verbazing:

„Weggelopen? Waarom?... Ik begrijp je niet....”

Maar als een vonk flitste het in zijn herinnering op, dat hij haar een klap gegeven had, en haar nadien niet meer terugzag, en plotseling vindt hij zijn daad ontzettend. Het is of er een omme-

keer in zijn ziel heeft plaats gegrepen, nadat die zooveel dagen bestookt is door zoo wreede beproevingen; hij gevoelde voor 't eerst van zijn leven, dat hij tegenover haar een onrecht heeft gepleegd.

En zij in haar verwarring, zag hem weifelend aan; de uitdrukking van zijn gelaat kwam haar bijna ongelooflijk voor; niet meer de afstootende hooghartigheid was daarin, niet meer het koele smadelijke sarcasme, waarmede hij haar reeds zoovele jaren van zich vervreemd had; o, o, zelfs iets van een mensche-lijke goedheid las zij op zijn wesen, en diep aangegrepen door wat daar eensklaps gelijk een openbaring tot haar komt, stamelde ze:

„Ik heb.... het allang vergeten.... en vergeven.... Wim.... Ach, als ik geweten had, dat dit gebeuren moest, dat je werkelijk in zoo'n angst leefde.... maar je had me.... wees niet loos, maar je hadt me zoo weinig vertrouwen in je woorden gelaten. Ik dacht, dat je van je ondergang sprak om mij te plagen, om mij....”

Hevig snikken onderbrak haar woorden.

Beiden zwegen een geruime poos. Zij bleef zachtjes schreien, onafgebroken. Hij poogde zijn gedachten tot meerder klaarheid te brengen. Mijn God, daar stond hij nu, van al zijn vrienden en bloedverwanten verlaten, er was niemand ter wereld, die zich meer iets van zijn lot aantrok; hij was een maatschappelijk uitvaagsel geworden, die in de gevangenis alleen met zichzelf en

zijn wroeging wellicht door de jaren zou moeten wegwijnen; ieder zou hem schuwen als een zieke, zijn heele verdere leven. En zie, daar kwam zij, voor wie hij nameloos slecht geweest was, hem vriendelijk toespreken, hem troosten, hem doen gevoelen, dat hij, wat er ook gebeurde, nog één mensch op de wereld had, die hem genegen was. En dat zij, zij, die hij geplaagd, en gehoond, en.... geslagen had.... Zie, zij stak de hand naar hem uit, ten blijke, dat zij vergaf wat hij haar aandeed. En nog aarzelde hij.

„Het is vergeten, Wim”, zei eenvoudig haar stem in de afgrijpselijke stilte van deze plek der schande, „kan ik je helpen?”

En nu brak hij, de trotsche, koele egoïst; gelouterd door het leed, bleek hij eindelijk ontvankelijk voor den drang van zulk een liefde. En een mildheid als een van voorjaar bloeide uit in zijn ziel.

„Vergeef je het mij? Vergeef je het mij? Jij? Jij?” draalde zijn ontroerde stem, „ik heb het niet verdiend, vrouw. Maar ik zal trachten goed te maken wat ik tegen je misdeed,.... later, als alles voorbij is....”

Hij drukte haar hand, en zag haar diep in de oogen. En zij keek door haar tranen naar hem met een blik, waarin de glans leefde van zoo diep geluk, dat het schier tot een extaze werd. Wat in jaren van welvaart, in de verrukkelijke omgeving van hun huis nooit had kunnen gebeuren, het geschiedde nu in de ure van smart op deez' plek der schande: ze vonden elkander weer.

JOB STEYNEN.

Foto R. Tepe.

HET SLANGEKRUID.

IN DEN TUIN VAN HET GOUVERNEMENTSHUIS
TE PARAMARIBO.

OP DEN VOORGROND EEN BLOEIENDE AGAVE.
OP DEN ACHTERGROND EEN DEEL DER BEKENDE
TAMARINDELAAN.

In den tuin van het Gouvernementshuis te Paramaribo.

BARONESSE van Asbeck was zoo vriendelijk ons eenige belangwekkende foto's te zenden, genomen in den tuin van Suriname's Gouvernementshuis, waarnaar de op deze bladzijde geplaatste afbeeldingen gereproduceerd zijn. Het vierjarig zoontje van den directeur der Surinaamsche Bank, Henk Calkoen, is wél een dwergje, vergeleken bij den hoogen bloemstengel der Agave en de decoratieve blader-ontplooiing der Ravenala.

De Agave behoort tot de familie der Amaryllidaceae. Determinatie van het geslacht Agave in zijn soorten is zeer tijdrovend en vermoedelijk slechts mogelijk daar, waar vergelijkingsmateriaal aanwezig is bijv.: te Kew bij Londen.

De naam van de Musa-achtige plant is Ravenala Madagascariensis. Suriname heeft in het bosch ook een inheemsche Ravenala; volksnaam Palaloe.

De plant wordt ook aangeduid met den naam van „Traveller's tree" vanwege 't vermogen, den dorstigen woudlooper een koelen dronk te verschaffen.

HET SLANGEKRUID.

FEL stralend in het licht van een zomerscheeten dag schitteren de blauwe bloemen van het Slangekruid in vollen luister. De helling van een duin, een ruige piek, een vertoren hoekje, waar het zand schier nooit door menschelijken voet betreden wordt, is haar terrein; daar troont ze en voert er de hegemonie over heel haar omgeving. Weerbaar als ze is, houdt ze zich de vijanden van het lijf, trotseert ze elken aanval, handhaaft ze zich, waar ze zich eenmaal gevestigd heeft. Bovendien, zoo overvloedig als blauw hare bloemen zijn, trekt ze de aandacht van al, wat oogen heeft, schijnt ze het er op gezet te hebben, der wereld te toonen, dat vlag en banier bij haar veilig zijn, wijl ze zich onaantastbaar voelt in haar, zij het dan ook wat ouderwetsche wapenrusting. Want van top tot teen, van boven tot beneden is ze met scherpe borstelharen bezet; men vindt ze op haar stengels, op haar bladeren, op de bloemstelen, op de bloemknoppen, op de kelk der geopende bloemen. Een kussentje van regelmatig gerangschikte cellen, een horenvormig verlengde cel met harden, uit kiezelzuur gevormden wand er boven op, ziedaar zoo'n borsteltje. Het is

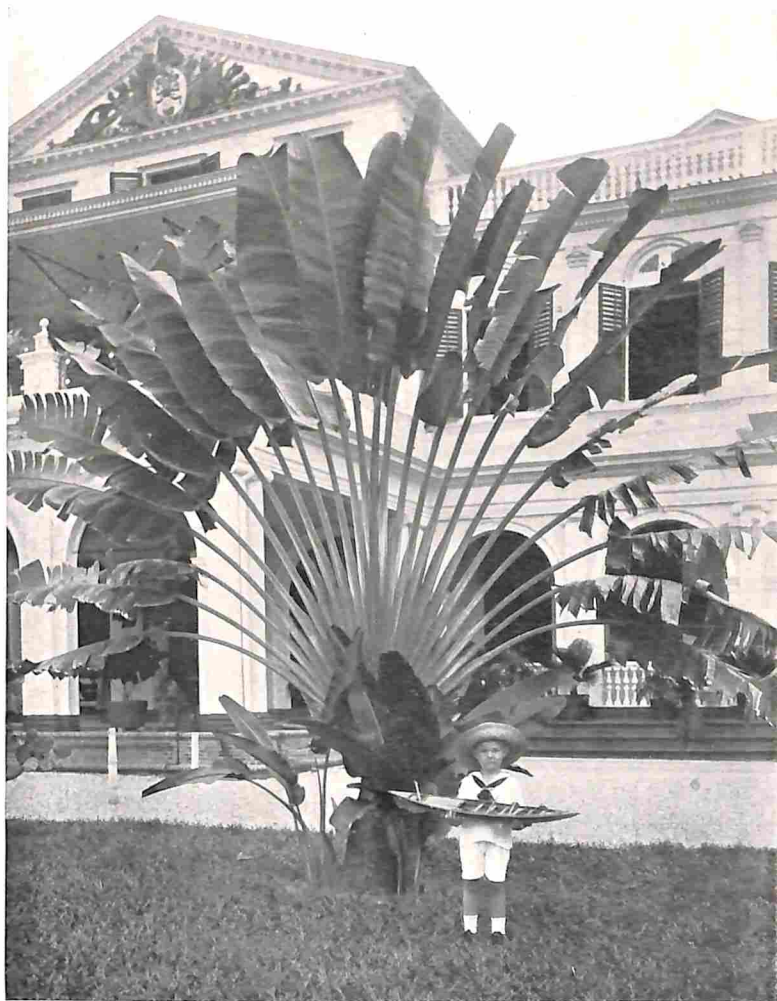
klein, onaanzienlijk, op zich zelf niet sterk, maar toch maken zij allen te zamen, dicht naast elkander gezeten, den indruk, alsof het blad met een dun laagje schuurpapier overtrokken was. Trouwens: in het wezen der zaak is het verschil niet zoo heel groot. Want het zand hier en het kiezelzuur daar zijn immers één en dezelfde stof. Dat de slakken er niet in bijten, laat zich hooren; dat weidende schapen en grazende runderen er aan voorbijgaan, is klaar als de dag; 'k zou niet weten, waarom ze deze Ruwbladigen tusschen de tanden zouden nemen, waar ze vlak er naast gras en malsche kruiden voor het grijpen hebben.

Het slangekruid is tweejarig; het eerste jaar vertoont zich slechts een roset van bladeren, het volgende komt de lange forsche stengel te voorschijn, schier langs heel z'n lengte, naarmate hij zich ontrolt, met bloempjes bezet. In 't begin, vooral in den knop, hebben ze een duidelijk rood tintje, dat langzamerhand verdwijnt, om bij de oudere door het paars heen tot zuiver blauw over te gaan. Daar komen de insecten op af: bijen, hommels, vlinders en vliegen. Want ze weten, dat er wat te halen is. Onder in iedere bloem, daar waar de kroon zich plotseling vernauwt, ligt de honig. Vijf meeldraden steken ver naar voren; de onderste vier staan nagenoeg horizontaal en volgen de richting van de onderlip, de vijfde, die er juist tegenover staat, buigt zich al heel gauw naar omlaag. De opening, die toegang tot den honig geeft, wordt zoodoende in tweeën gespleten. Alle meeldraden buigen zich met hun voor-einde weer een weinig omhoog, zoodat ze op vijf lange, uitgestoken armen gelijken, die een welkome rustplaats bieden voor aanvliegende insecten. Die doen zich daar te goed aan den honig en... krijgen den inhoud van de helmknoppen tegen het onderlijf gedrukt. Zoo gaat het telkenmaal, zoo lang de bloem nog jong is. Maar als ze ouder wordt, dan strekt zich de lange stijl en wijken de beide stempeltakken ver uiteen. Als er nu weer bezoekers komen, dan raken ze eerst met hun onderlijf de binnenvlakte dier stempels aan. De kruisbestuiving, het heele doel van deze inrichting, kan niet achterwege blijven.

Nu gebeurt het niet zelden, vooral bij planten, die overvloedig bloeien, dat de helmknoppen niet tot volledige ontwikkeling komen; stuifmeel bevatten ze niet. Zulke vrouwelijke bloemen, want dat zijn ze inderdaad, vallen door hun geringere grootte al heel gauw in het oog; de stijl blijft kort en de helmraden blijven ver beneden het normale. Toch kunnen ze, evengoed als de andere, zaad voortbrengen. Het zijn de vliegen, de vlinders en hoe al die andere gevleugelden nog meer mogen heeten, die hier bij hunne bezoeken voor het onontbeerlijke, bevruchtende stuifmeel zorgen.

Overneming verboden.

K. SIDERIUS.

IN DEN TUIN VAN HET GOUVERNEMENTSHUIS
TE PARAMARIBO.

RAVENALA MADAGASCARIENSIS.

Op den achtergrond zijn zichtbaar een paar ramen van 't bureau van den Gouverneur en, beneden, een deel van de galerij om de audientie-, tevens balzaal.

GASTEN, DIE MEN ZELDEN ZIET.

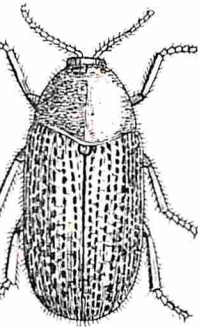
ALS de nacht zich zachtken neergeveild heeft en wij in de slaap nieuwe krachten verzamelen voor den komenden dag, dan ontwaakt er in onze woningen een ander leven en lijkt het of er kabouterijtjes bezig zijn in de stille donkere kamers. Dan ritselt de schichtige muis achter het behangsel, dan zoemen de muggen rond in zoete zomernachten, dan klopt het en tikt het in stoelen en kasten, waar de houtworm in zijn donkere mijngangen zijn rusteloos vernielingswerk verricht. Gewoonlijk merken wij van deze nachtelijke bedrijvigheid zeer weinig, omdat Morpheus ons meestal te vast in zijn armen houdt gekneld, doch in dagen van ziekte, als er nacht aan nacht gewaakt moet worden bij een patient, als de vleugelslag van den dood door de kamer gaat en onze zintuigen door het lange waken een vaak bovennatuurlijke scherpte hebben gekregen, dan bemerken wij het alras, dat wij 's nachts niet de eenige zijn, die waken, dan geeft dat zich omringd voelen van levende wezens, die men niet ziet, vaak iets unheimisch.

In vroeger tijd, toen het bijgeloof sterker ontwikkeld was dan thans, of liever, toen het zich kinderlijk eenvoudig vaak uitte, wist men wel wat dat kloppen in de meubels beteekende. „Hoor”, zei men dan, „'t doodskloppertje!” en huiverend schoof men dichter bij elkaar.

Wij, kinderen van een meer nuchteren tijd, wij onderzoeken, waardoor dat geklop veroorzaakt wordt en als wij merken, dat het uit een ouden vermolmden tafelpoot komt, dan zagen wij dien poot desnoods af en woelen in het hout, waar de talrijke „wormgangen” elkaar in allerlei richtingen kruisen. Zoo hebben wij het geheim van het doodskloppertje spoedig opgelost en weer een stukje oude romantiek vernietigd. Of eigenlijk, neen, vernietigd hebben wij het niet, maar geruild voor iets, dat op zich zelf even romantisch klinkt. Daar in die donkere mijngangen in 't hout vinden wij n.l. een klein wit larfje, dat klaarblijkelijk zich te goed doet aan 't vermolmd hout, getuige de excrementen, die in den vorm van een geelwit poeder nu en dan uit de gang verwijderd worden. Heeft het larfje zich eenige maanden lang te goed gedaan aan het hout en zich het buikje rond gegeten, dan verpopt het zich. Uit dit popje komen in 't voorjaar de volwassen torretjes (Afb. hiernaast). Ook deze kleine schepsels gehoorzamen aan de groote, de eenige wet des levens, welke gebiedt: Hebt elkander lief. Als het liefdevuurtje gloeien gaat in het 2—4 mm. groote lichaam van het houttorretje, dan gaat het diertje als een hondje „mooi” zitten en slaat met kop en halsschild tegen den wand van zijn mijngang. Lang voor de mensch geleerd had in de donkere diepten der aarde af te dalen, beoefende dit torretje reeds den mijnarbeid en paste hij reeds een middel toe om met zijn soortgenooten in contact te komen, dat nu nog dikwijls bij mijnrampen de opgesloten slachtoffers goede diensten bewijst. Dan wordt er ook met hamer of houweel geslagen tegen den rotswand, dan wordt het oor te luisteren gelegd en als een boodschap van verlossing hoort men dan soms vaag en heel ver het antwoord, het geklop der redders. Ook de houtworm luistert of er antwoord komt op zijn kloppen, antwoord in dit geval van een wijfje, dat eveneens gehoorzaamt aan de wet der liefde. En de mensch, die bij een zieke waakt, hoort het geheimzinnig tikken, dat zwak en toch duidelijk klinkt, hij weet niet dat daar twee minnenden elkaar zoeken en herinnert zich, wat het oude volksgeloof zegt: „Als het doodskloppertje zich hooren laat, dan moet er iemand in huis sterven”.

Wij weten nu wel beter, wij kennen onzen kleinen klopgeest en we zijn niet tevreden geweest, voor we hem zijn plaats hebben aangewezen in de groote maatschappij. Daar staat hij thans geboekt onder het hoofdje: Houtkevers, Anobidae, en gedoopt hebben we hem met den naam: Anobium striatum, wat beteekent: de gestreepte herlevende. Dezen naam heeft het diertje gekregen, omdat het zich, als men het aangrijpt, dood houdt, een kunstje, dat heel veel dieren kennen. In dien toestand kan men het pijnigen, het verroert zich niet, doch nauwelijks heeft men het weer met rust gelaten, of het maakt dat het wekomt.

Ofschoon men jaren lang meubels in huis kan hebben, „waar de worm in zit”, is het zeer wel mogelijk, dat men vriend Anobium nog nimmer in levende lijve voor zich gezien heeft. Toch, wie op den kleinen gast let, zal hem 's zomers wel eens aantreffen, als hij, zijn donkere gang ontvlucht tegen de ruiten loopt, aangehouden door het wondere licht daar buiten. Het bruine, kort behaarde diertje met de regelmatige rijen stippen en streepjes op de dekschilden is werkelijk een mooi kevertje, al behoort het ook tot de gasten, die men liever niet ziet.

GASTEN, DIE MEN
ZELDEN ZIET.
ANOBIMUM STRIATUM.
BENEDEN HET LARFJE.

— Mijn nevenman was de jager Pfahlke, die van zijn Mina een paar geborduurde pantoffels medegekregen had ten strijde. Vuurrood op helgroen schitterde op die pantoffels:

— „Aus Liebe”. Wanneer deze brave jongen maar even gelegenheid had, trok hij in rusttijd deze toffels aan en voelde er zich gelukkig mede.

Tot op zekeren dag een brief uit het geboorteland hem kond deed, dat Mina hem ontrouw geworden was en met een ander ging. Hij las me den brief voor en ik merkte op: Wel, Pfahlke! dan zult ge de pantoffeltjes niet meer dragen, zeker?

— Och! waarom eigenlijk niet? meende de bedrogen minnaar droogjes, ik keer eenvoudig de pantoffels aan mijn voeten voortaan om en het moet dan maar heeten: „Liebe Aus!”

Meer dan eens hoorden we beweren, dat het zeewater in de diepste waterlagen zulk een geweldigen druk der omringende watermassa's ondervond, dat er ergens tusschen oppervlak en zeebodem een punt zijn moet, waar een zinkend oorlogsschip, in evenwicht met den omringenden druk, zwevende zou blijven.

In werkelijkheid is de dichtheid van water op de allergrootste diepte nauwelijks 1,20 grooter dan aan de zeeoppervlakte.

Staal bezit ruim 50 pCt. grooter dichtheid dan water onder eenzelfde druk, waaruit volgt dat zinkend staal den halven druk ondervindt als het omringende water op dezelfde diepte. Een punt, waar de dichtheid van staal en water evengroot zou zijn, bestaat dus niet, de zinkende boot zinkt tot de zeebodem bereikt is.

Van wijlen den generaal-veldmaarschalk Van der Goltz-Pascha weet von Imhoff-Pascha uit de Turksche manoeuvres van 1909 het volgende te vertellen:

Een der divisies was met behulp eener in zeer korten tijd geslagen pontonbrug over de Toensdcha geraakt en, niettegenstaande de vermoeienissen van den dag marcheerden de troepen snel en opgewekt naar hun kwartierdorpen. De staf bleef nog wat achter voor een bespreking en toen rukte alles in. Ook wij moesten met onze stafafdeeling nog 15 kilometer afleggen en, bij invallende schemering eerst over de rivier getrokken, raakten we op de hoogvlakte ten Oosten daarvan aan den dool tot we geen weg of steg meer vinden konden. 't Was donker geworden, geen lichtje, geen bivakvuur was ergens te zien, geen geluid werd vernomen uit eenige richting. Een paar ordonnansen, die op verkenning uitgezonden waren, kwamen onverrichter zake terug.

Toen zei Von der Goltz-Pascha tegen mij: Imhoff, blaft u eens!

Ik meende niet goed verstaan te hebben en vroeg: — Wat moet ik doen?

— Blaffen, flink hard blaffen, en volhouden te blaffen! kreeg ik ten antwoord. Als officier, gewend om ieder bevel zonder aarzelen op te volgen, begon ik direct te blaffen, zoo hard ik maar kon — en naar men mij later verzekerde prachtig natuurlijk ook — woef! woef! woef!

Een halve minuut had ik volgehouden toen ons den ernst van dit bevel plots duidelijk werd.

Rechts voorwaarts, uit het in duister liggende landschap, beantwoordde heel in de verte een dorpsdond mijn geblaf!

De veldmaarschalk sloeg zich van plezier op zijn dij en zei: Zien jullie wel, daar ginds is er weer eens een in den ouden val geloopt, mijnheeren!

* * *

Zwitsersche soldaatjes zitten voor een café in Lausanne; naast een infanterist zit een Fransch burger, die een praatje aanknoopt.

— Zou jij op de Franschen schieten als ze over de grenzen van Zwitserland trokken?

— Neen, hoor! verzekert de soldaat met nadruk.

— Kellner! Een glas bier voor dezen flinken soldaat!

En je kameraden aan dat tafeltje daar, zouden die de Franschen neerleggen?

— Evenmin als ik, beslist niet! is het antwoord.

— Prachtig! Kellner!! Twee rondjes voor dat tafeltje daar!

— En waarom, zoo vroeg de nieuwsgierige Franschman verder, zouden jullie weigeren op Franschen te schieten.

— We zouden het niet kunnen, mijnheer! wij hooren bij de ongewapende stafmuziek!

* * *

Vroeger vertelden we al eens, dat het Engelsche nationale Eierenfonds ter verstrekking van eieren aan gewonde en zieke soldaten zulk een opgang maakte.

In de week, volgende op de aanvaarding van het patronaat door Engelands vorstin, werden er niet minder dan 1.036.380 eitjes geschonken voor dit goede doel. De jeugd kan zich erop beroemen een groot aandeel in de werkzaamheden te hebben gehad. Door een nieuw beroep op de spes patria heeft men ginds in de laatste Februariweek weer eens een millioen stuks bijeengebracht.

G.

Zeer korte Oorlogsverhalen.

De patrouillecommandant van een afdeeling Tiroler jagers vertelt in een veldpostbrief aan zijn zuster: